

Zápis

z obhajoby disertační práce pana **PhDr. Viktora Bielického**, konané dne 25. června 2015.

Téma práce: *Valenční slovník arabských sloves*

Přítomni: prof. PhDr. Jaroslav Vacek, CSc.
doc. Dr. Svetislav Kostič
prof. PhDr. Jaroslav Oliverius, CSc.
Mgr. Veronika Zikmundová, Ph.D.
doc. PhDr. Petr Zemánek, CSc.
doc. Ing. Zdeněk Žabokrtský, Ph.D.

Omluven: Prof. Dr hab. Janusz Danecki

Předseda komise J. Vacek zahájil obhajobu a představil přítomným kandidáta.

Kandidát seznámil přítomné se svou disertační prací. Sdělil zejména, že se skládá ze dvou částí. Stěžejní částí disertace je teoretická studie o valenci sloves v rámci Moderní spisovné arabštiny, praktickou valenční slovník arabských sloves, obsahující ve své elektronické verzi dosud 703 nejrozvinutějších a nejfrekventovanějších slovesných hesel, jehož rozšiřování a prohlubování se kandidát hodlá nadále věnovat. Teoretická část vychází metodologicky z Funkčního generativního popisu, jak jej v návaznosti na pražský strukturalismus rozvíjeli především P. Sgall a s ohledem na valenci J. Panevová. Z kritérií výběru byly jmenovány jak určitá univerzálnost tohoto přístupu, tak jeho ověření v české lexikografii a české ukotvení obecně. Disertace začíná představením arabského slovesa, stěžejní je 4. kapitola, analyzující jak sémantiku, tak povrchovou manifestaci aktantů, kvazivalenčních a volných doplnění slovesa. Využita byla primárně literatura západní produkce, od zohlednění dlouhé gramatické arabské tradice bylo po zralé úvaze upuštěno.

Školitel P. Zemánek seznámil komisi s uchazečem, zdůraznil jeho dlouhodobou práci s tématem a zmínil i praktické možnosti aplikace této práce.

Poté oponent Z. Žabokrtský přednesl závěr svého posudku. Pochvalně zmínil uvedení do arabského slovesného systému, zdůraznil přehlednost a pečlivost práce, naopak by uvítal pevnější propojení 1. a 4. kapitoly a – vzhledem k pravidelnosti arabštiny – ekonomičtější popis valenčních rámců. Hodnocení: „prospěl“.

Za nepřítomného J. Daneckého tlumočil posudek školitel kandidáta P. Zemánek. Prof. Danecki zmínil několik nevyužitých lexikografických děl, práci by rozšířil o nonkatenativní morfologický přístup při popisu struktury arabského slova, propagovaný v díle I. Melčuka, a o kategorii mediopasiva u VII. a VIII. slovesné formy. Celkově přesto navrhuje hodnocení *suma cum laude*.

Kandidát V. Bielický odpověděl zprvu na podněty J. Daneckého, uvedl pozitiva svého spíše konzervativnějšího typu popisu morfologické struktury slovesa. Mimo jiné je takový popis slovesných kategorií kompatibilní s jinými lexikografickými projekty, řešenými v českých zemích. Poté stručně nastínil problém deagentivní reflexivizace VII. a VIII. slovesného kmene, kategorie zhruba odpovídající mediopasivu. S J. Vackem se zastavili u gramatikalizované kategorie „medium“ v sanskrtu.

V odpovědi Z. Žabokrtskému se zabýval větší, nicméně nikoli absolutní predikovatelností sémantiky arabských slovesných derivátů, kategorií masdar (podstatné jméno slovesné), tzv. slovesy kontroly, jež mají koreferenci mezi některým z aktantů řídicího slovesa a aktantem podřízeného slovesa a také otázkami slovosledu u sloves s dvěma objekty v akuzativu.

Oponenti přijali vystoupení kandidáta s uspokojením.

Diskuse:

Vystoupil předseda komise J. Vacek s otázkami vztahu strukturalismu k práci, poté spolu s Z. Žabokrtským otevřeli diskuzi o budoucnosti počítačového překladu.

Vyhlášení výsledku tajného hlasování

Počet členů komise: 14. Přítomno členů komise: 4. Kladných hlasů: 4.

Komise navrhla udělit titul doktor (Ph.D.).



Zapsal: Mgr. Pavel Čech., Ph.D.



PETR ZEMÁNEK

Podpis předsedy komise:



